

MI-ÚJSÁG AZ-ÁLLAT- KERTBEN?

Összeállította: Hanga Zoltán

HUTIÁK A SZARVASHÁZBAN

A kúszópatkányok vagy hutiaák családja (*Capromyidae*) a rágcsálók egyik kevésbé ismert csoportjának számít. Mind a 26 fajuk szigetlakó; az Antillák szigetein, például Hispaniolán, Jamaikán, Puerto Ricón és Kubában őshonosak.

A család egyik jellegzetes fajtát, a kubai kúszópatkányt vagy hutia-kongát (*Capromys pilorides*) Desmarest-kúszópatkánynak is nevezik. Utóbbi elnevezést Anselme-Gaetan Desmarest (1784–1838) francia természettudós után kapta, aki – más emlősök mellett – a hutiaákkal is foglalkozott. A faj maga egyébként

Kubán kívül a Pinos-szigeten (*Isla del Pinos*), valamint néhány apróbb szigetekcskén is megtalálható.

A hutia-kongák igen változatos testméretű jóságok: a kifejlett egyedek többnyire 3, de akár 8,5 kg-osak is lehetnek. Testhosszuk 32–60 cm körüli, amihez 15–30 cm-nyi fark tartozik. Jellegzetességük a széles láb és a rajta található kifejezett karmok, melyek megkönnyítik a fakérgen való kapaszkodást. Különleges, három kamrából álló gyomruk egyike a rágcsálók körében előforduló legösszetettebb gyomortípusoknak.

A kubai hutia szinte mindenféle életterben előfordul. Nemcsak az erdőségeket, hanem a nedves, vizenyős területeket és a sziklás vidékeket is kedveli. Bár alapvetően fán lakó, nappal aktív faj, de egyes vizsgálatok szerint Isla del Pinos egyes területein a hutiaák inkább a talajszínt tartózkodnak, fészüküket pedig a sziklák közötti mélyebb üregekben alakítják ki.

Táplálékuk nagyrészt lomlevelekből, fakéregből, különféle gyümölcsökből, gyökerekből és más apró állatokból áll. A rostban gazdagabb levelek nehezen emészthető összetevőit a különleges szerkezetű gyomorban élő mikroszkopikus szervezetek segítségével bontják le.

A vadon élő populációk szaporodási adatai ma még kevésbé ismertek, de az állatkerti állományok egész évben képesek szaporodni, vagyis nincs külön kitüntetett szaporodási, párzási időszak. Ellenben a születések száma júniusban valamivel magasabb, mint más hónapokban.

A vemhességi idő általában 110–140 nap körül alakul. Ellésenként általában két utód jön a világra, bár a kölykök száma egy alomban akár hat is lehet. Az

újszülöttek 200 gramm körüli súllyal születnek, még hozzá meglepően fejlett állapotban: az apróságok teste teljes egészében szőrrel borított, és a szemük is nyitva van. A kis hutiaák gyorsan cseperednek, 10 hónapos korukban válnak ivaréretté. A legidősebb állatkerti hutia-konga 11 éves és 4 hónapos korában pusztult el.

A hutiaák különféle fajai között elég sok veszélyeztetett, vagy legalábbis sebezhető, sőt, egyes hutiafajok már teljesen kipusztultak. A hutia-konga az egyetlen, amely, ha nem is tömeges előfordulású, de legalább nem számít fenyegetettnek. Egyes védett területeken ugyan természetvédelmi oltalom alatt áll, de ezeken kívül az év egy bizonyos szakában még vadásszák is. Most érkezett hutiaink közül kettő a Rotterdami Állatkertből, a másik kettő pedig Rheine város állatkertjéből érkezett Budapestre. Az újonnan érkezett jóságok a Szarvasházban láthatók.

JÖJJÖN BÉRLETTEL AZ ÁLLATKERTBE! AKÁR MINDEN NAP!

Ön hányszor látogat el az Állatkertbe egy évben? Több mint háromszor? Ha igen, máris megéri Önnek, hogy éves bérletet vásároljon!

Áraink rendkívül kedvezőek: a felnőtt bérlet 3990 Ft, a gyermekbérlet 2990 Ft.

Ráadásul 2003-tól a felnőtt bérlethez a Vadon, a gyermekbérlethez a Süni magazin előfizetését adjuk ajándékba.

2003-tól bérletrendszerünk megváltozik. A bérletek ezentúl január 1-től december 31-ig lesznek érvényesek.

A 2003. évre szólóak már november 1-től megvásárolhatóak a pénztárainknál, akár születésnapj vagy karácsonyi ajándékként is az állatkedvelő csemetéknek, barátoknak, családtagoknak!

A SZARVASHÁZ ÁTALAKÍTÁSA

Már az Állatkert 1866-os megnyitásakor is volt istállója a szarvasoknak. A „Szarvas-akol” néven emlegetett hatszögletű faépület Szkalnitsky Antal és Koch Henrik tervei alapján építették, és egészen a Kert 1909-1912-es átépítéséig állt. A ma is meglévő, Kós Károly és Zrumeczky Dezső tervezte Szarvasházat is éppen e nagyszabású átépítés részeként emelték. Az évtizedek során a hazai szarvasfélék (gimszarvas, dámvad) mellett egyéb agancsosok, például szikaszarvasok és Dávid-szarvasok is helyet kaptak ebben az épületben, illetve a hozzá tartozó karámokhoz. Az épület maga eredetileg a Majomház

és a Bölényház közötti területet foglalta el, ám 1984-ben ideiglenesen le kellett bontani, hogy kellő nagyságú hely jusson az Új Majomháznak. A következő években a Szarvasház megszámozott gerendái csendben pihentek, majd 1987 és 1988 között – az épület minden darabját restaurálva – újra felállították a házat az akkoriban lebontott Struchház helyén. Így került tehát az épület jelenlegi helyére.

Miután 1988-ban újra felállították az épületet, többé már nem szarvasoknak adott otthont, hanem különféle darvaknak, utóbb pedig néhány emunak is. 1996 után, újbóli átalakítást követően az épület déli része előadások és időszaki kiállítások helyszíne lett (galériáján pedig állatkert-történelmi emlékkiállítás kapott helyet), északi részén büfé üzemelt (jelenleg az Állatkerti Alapítvány irodája működik itt). A nemrégiben befejeződött átalakítás célja részben az volt, hogy az épület ismét az állatgyűjtemény egy részének otthonául szolgáljon, másfelől meg kellett oldani néhány olyan állatfaj állatjóléti szempontoknak megfelelő elhelyezését, amely fajokat a Kertben zajló átalakítások miatt át kellett költöztetnünk.

A Szarvasház felújított belső terében elsősorban kismamák, például deguk, szirti tengerimalacok (más néven mokók), tengerimalacok, a részletesebben is bemutatott hutik, illetve az erszényesek közé tartozó, de Dél-Amerikában honos rövidfarkú egéropossumok lelnek új otthonra. A hullóket lovaganoliszok és pörgefarkú leguánok képviselik.

ÚJABB ZSIRÁFBORJÚ

Augusztus 12-én ismét zsiráfborjú született Állatkertünkben. A 16:50-kor világra jött nyakigláb apróság, aki egyébként a huszonegyedik kisziráf a Budapesti Állatkert történetében (az első még 1868-ban született), szerencsére bonyodalmak nélkül jött a világra. A kislánynak bizonyult zsiráfborjú a névadási szabályoknak megfelelően „S” betűs nevet kellett kapjon, minthogy az anyaállatot Santanának hívják, és a kezdőbetűknek mindenkor azonosnak kell lenniük. A nyakigláb jószágot az ápolók végül Sakának keresztelték.

A kert szakembergárdája úgyszólván végigigzulta augusztus 13-át, mert előző borját Santana nem engedte szopni, és végül mesterségesen kellett táplálni. Először úgy tűnt, hogy a kis Saka esetében is hasonló problémák lesznek, de végül Santana legyőzte csiklandósságát, és a kisziráf elkezdhetett rendszeresen táplálkozni.

KÍGYÓSIMOGATÓ A PÁLMAHÁZBAN

Különös „állatsimogató” nyílt meg a Pálmaház egyik oldalszárnyában. Itt nem a kecskével és juhokkal, hanem néhány óriáskígyóval, egészen pontosan boákkal kerülhet egészen közeli kapcsolatba a vállalkozó kedvű látogató. Természetesen az Állatkert szakértő munkatársai segítik az ismerkedést: ők mutatják meg, hogyan közeledjünk a kígyóhoz, hol és hogyan lehet megsimogatni őket. Mindenesetre érdemes megfigyelni az emberek reakcióját! Sokan itt tapintanak életükben először kígyót, és megdöbbenve tapasztalják, hogy egyáltalán nem olyan sikos a kígyó teste, mint ahogyan azt a közkeletű tévhit tartja.

